

Синдром подразненого кишечника (СПК).

СПК, спастична товста кишка, спастичний коліт, нервова діарея, синдром подразненого кишечника — це функціональний розлад, який пов'язаний з порушенням роботи шлунково-кишкового тракту та відрізняється відсутністю пошкоджень його тканин і рецидивними больовими та дискомфортними відчуттями в животі, які, здебільшого, супроводжуються змінами частоти дефекації та / або консистенції випорожнень. Згідно зі статистикою ВООЗ, кожна п'ята людина (20 %) у популяції має СПК. Найчастіше проблема виявляється у людей 30-40 років, причому майже 70 % з них — жінки.

Причини виникнення синдрому подразненого кишечника

Спровокувати появу синдрому подразненого кишечника у дітей та дорослих можуть різні фактори, які умовно можна поділити на такі категорії, як:

- біологічні — перенесені інфекції кишечника з подальшим розвитком дисбалансу його бактеріальної флори;
- гормональні — особливості гормонального фону під час різних фаз менструального циклу, гормональний дисбаланс (найчастіше у жінок), зокрема дисбаланс біологічно активних речовин, які беруть участь у контролі роботи кишківника (це — гістамін, серотонін, брадикінін та ін.);
- неврологічні (психологічні) — стреси, депресія, сильне емоційне потрясіння, підвищена тривожність, порушень сну;
- соціальні — незбалансоване харчування (зокрема надлишок шкідливих продуктів, переїдання), недостатня фізична активність, що призводить до послаблення м'язів черевної стінки;
- спадкові — наявність СПК у батьків.

Психологічні чинники — це не тільки причини СПК, вони можуть також значно впливати на результати лікування синдрому.

Симптоми та ознаки СПК

Симптом синдрому подразненого кишківника, що переважає у дорослих, залежить від форми захворювання. Найчастіші комбінації:

- діарея з частими позивами до туалету, яка часто супроводжується відчуттями часткового спорожнення кишечника
- закрепи із затримками дефекації до 7 днів зі слідами слизу та / або крові в калових масах хворого;
- метеоризм з болями та тяжкістю в животі, здуттям, відходженням газів, що може супроводжуватися тахікардією та задишкою.

У всіх трьох випадках порушується природний процес дефекації.

Досить часто діарея може чергуватись із закрепами.

Також існують такі симптоми СПК, як:

- біль у нижній частині живота або почуття дискомфорту в животі, переважно спастичного та змінного характеру;
- посилення неприємної симптоматики після їжі та пиття;

- наявність домішок слизу у стільці;
- безпосередньо не пов'язані з ШКТ — головний біль, хронічна втома, порушення сну (найчастіше проблема проявляється безсонням) тощо.

Описана клінічна картина триває щонайменше 12 тижнів.

У той же час, СПК, незалежно від віку, зазвичай, не супроводжується різкою втратою ваги, надто інтенсивним болем, кровотечами, високою температурою. Така клініка властива для більш серйозних захворювань шлунка та кишечника.

Наслідки синдрому подразненого кишечника

З одного боку, СПК, на даному етапі розвитку медицини, неможливо вилікувати повністю, з іншого — при тривалому перебігу патології, частих рецидивах, відсутності правильного лікування та профілактики можливий розвиток хронічного коліту або дивертикулярної хвороби.

Діагностика синдрому подразненого кишечника

Діагностика синдрому подразненого кишківника складається з:

- опитування пацієнта та вивчення вже наявної медичної документації;
- фізикального огляду;
- направлення пацієнта на необхідні обстеження.

Лікар може призначити пройти такі види діагностики, як:

- лабораторні дослідження — загальний аналіз крові, біохімія крові, загальний аналіз калу, аналіз калу на яйця гельмінтів та цисти найпростіших;
- УЗД органів черевної порожнини;
- рідше - КТ.

При постановці діагнозу обов'язково проводиться диференціальна діагностика з онкологією кишечника, непереносимістю лактози, медикаментозно-індукованою діареєю, апендицитом, холециститом, паразитарними захворюваннями, ентеритом тощо. У деяких випадках також з деякими гінекологічними та урологічними захворюваннями.

Лікування синдрому подразненого кишечника

Лікування СПК підбирається персонально під кожен випадок. При призначенні лікування лікар орієнтується на основні скарги пацієнта.